

GAZETA NARODOWA

wychodzi w dwóch wydaniach: dla Lwowa o godzinie 8 rano — dla prowincyi o godzinie 7 wieczorem.

Redaktor naczelny:

Dr. ALEKSANDER VOGEL.

Redakcja: ul. Kopernika 1. 7. I. piętro
otwarte od godziny 10 rano do godz.
1 w południe.

Biurowa administracja: ul. Kopernika 7. parter
(sklep), otwarte od godz. 8 rano do 7
wieczorem bez przerwy.

PRZEPŁATA NA „GAZETĘ NARODOWĄ”
wynosi:

	we Lwowie	na prowincyi	za granicą
miesięczne	1 zł. 50 ct.	2 zł.	
kwartalne	4 zł. 50 ct.	6 zł.	7 zł. 50 ct.
roczne	9 zł.	12 zł.	15 zł.

Numer kosztuje 6 ct.

OGŁOSZENIA I PRZEPŁATY przyjmują: we
Lwowie: Administracja „Gazety Narodowej” ul.
Kopernika 7. w Paryżu: G. Adam Obolowski
38 rue de Valenciennes; we Wiedniu: Haasen-
stein & Vogler (Otto Mass) Wahlfischgasse 10 —
Radolf Mosse Seilerstätte 2 — A. Oppel & Grün
Angergasse 12 — M. Dukes Nachf.: Max. Auger
teid & Emmerich Lessner Wollzeile 6-8 — Schalltek
Wollzeile 11 i J. Danneberg, II. Praterstrasse 39;
w Hamburgu: A. Steiner; w Frankfurtu: M. M.
Hassenstein & Vogler i G. L. Daube & Comp
w Warszawie: Reichmann & Freudler

CENA OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia zwykłe na je-
dnosłupowy wiersz drobnym drukiem lub je-
go miejsce 10 ct. — Nadstawione za wiersz lub je-
go miejsce 30 ct. — Głosy publiczności za wiersz
lub jego miejsce 50 ct. — Prywatna koresponden-
cja 8 ct. od wyrazu.

Czy Koło jest po za nawiasem?

Wiedeń 18 kwietnia.

(t) Dzisiejsze, pierwsze po feryach święte
cznych posiedzenie parlamentu, prócz drobnego
zajęcia z powodu objęcia przez arcyks. Francis-
za a Ferdynanda protektoratu nad katolickim
Schulvereinem, miało przbieg zupełnie spokojny,
a dzienniki wiedeńskie, wyrażają radość, że o-
becnie ani mowy nie ma o obstrukcyi z której-
kolwiek bądź strony, ale przeciwnie, że spodzie-
wać się można bardzo wydajnej pracy parla-
mentu. Wszystkie też dzienniki mniej więcej zgo-
dnie zapowiadają, iż terazniejsza sesja rady pań-
stwa stanie się epokową w dziejach ekono-
micznego rozwoju państwa, jeżeli zdoła roz-
wiązać wielkie sprawy, stojące na porządku
dziennym.

Kierownicy polityki wszystkich stron ctw
parlamentarnych — bez różnicy ich barwy i na-
rodowości mają też zwróconą uwagę w tej chwili
głównie na kwestię ekonomiczną. Owe czesko-
niemieckie przymierze także redukuje się — jak
mogę stanowczo zapewnić — jedynie do zawie-
szania broni na czas dyskusyi nad sprawami
finansowymi i nad inwestycjami. Daremnie się
cieszy *Słowo Polskie* z tego, że niby Koło pol-
skie miało pozostać przy zawarciu owego rzeko-
mego przymierza czesko-niemieckiego — „po za
nawiasem”. Mądrość autora tego artykułu nie
oświeca teraz dróg polityki Koła i tylko ze szpalt
Słowa Polskiego rozbrzmiewają od czasu do cza-
su pełne tej pewności siebie, która jak wiadomo
jest połową szczęścia na tym świecie, wykrzyk-
nięcia: „My to przewidywalismy! my ostrzegali-
śmy, my wiedzieliśmy, że głupstwo robi się bez
nas!” itd.

Biedne Koło — musi się obchodzić bez p.
Rutowskiego. Ale widocznie jest z nim łaska
Boska, bo — poza nawiasem nie zostało ono i
nie zostanie wyrzucone. Było ono i pozostanie
najsilniejszym liczebnie, jednolitym i świadomym
celu klubem w parlamencie, bez którego popar-
cia żadna koalicja krokiem ruszyć nie może —
a tem bardziej kompromis przemijający, który
rozporządza zaledwie około 140 głosami w izbie
liczącej 425 posłów.

Jeżeli kto, to chyba *Słowo Polskie* z twier-
dzeniem swojem, jakoby Koło polskie znajdowało
się teraz „po za nawiasem” w parlamencie
stoi samotnie i odoobnionie. Kto zna sytuację —
bez różnicy: wróg czy przyjaciel Koła, nie ośmie-
liłby się utrzymywać, jakoby z Kołem już pre-
stawano się liczyć we Wiedniu.

Fakta temu przeczą.

Misya Delcasego.

Lwów 19 kwietnia.

Z kół posiadających bardzo pewne zazwy-
czaj informacje, a z duszy sprzyjających tera-
źniejszemu gabinetowi francuskiemu, nadchodzą
ciekawe wywody co do misyi francuskiego mini-
stra spraw zagranicznych do Petersburga, które,
choć są ubrane tylko w formę domysłów, opie-
rają się jednak na mało znanych danych aktual-
nych.

I tak Delcasce zabawi w Petersburgu nie
pięć, ale ośm dni, jeżeli nie dłużej. Że ta podróż
nastąpi, wiadano w kołach dyplomatycznych
zraz po powrocie szefa jlnego sztabu francu-
skiego, Pendezeca z Petersburga do Paryża. Wszy-
scy, którzy wiedzieć mogą o celu tej misyi, za-
obowują ścisłą tajemnicę; ale napewno przypu-
szczać można, że wycieczka Delcasego nad Ne-
wę jest tylko uzupełnieniem misyi Pendezeca, że
go podobno zaproszono, i że minister spraw za-
granicznych nie po to się wybiera, aby tylko
usłyszeć „wygówor”, ale przeprowadzić też roz-
maite życzenia francuskie.

A przedewszystkiem chodzi o to, aby Rosya
urzędowa publicznie zmanifestowała swoje zaufa-
nie do pewnych członków gabinetu Waldeck-
Rousseau. Jużci nie potrzebuje tego Delcasce,
którego w Petersburgu ani za kurdońskiego repu-
blikanina, ani za zwolennika socjalistów nie u-
ważają. Ale członkiem tego gabinetu wydało się
to ogromną luką w szeregu faworów carskich,
że Pendzecz powrócił do Paryża bez spodziewa-
nego dowodu łaski dla terazniejszego ministra
wojny republiki, tyle przez sztabowców rosyjskich
i francuskich poniewieranego.

A więc rosyjska gwiazda orderowa dla jen.
Andrego stoi zapewne na czele konotatki Del-
casego, która też jużci inne jeszcze i doniośle-
sze życzenia zawiera. Ale nie zbywa także na
życzenia Rosyi.

Że minister-prezydent Waldeck-Rousseau,
rządzący przy pomocy socjalistów, nie może
w decydujących kołach rosyjskich za ideał mi-
łego dla Rosyi sternika polityki francuskiej uchod-
zić, to zapewne powiedzą Delcasemu nie tylko
w ambasadzie francuskiej, ale także w innych
kołach petersburskich. Otóż w tych kołach czyni
pana Waldeck-Rousseau odpowiedziałym za to,
że taki faworyt dworu carskiego, jakim
jest rosyjski generał-major ks. Ludwik Bonaparte,
bawiąc w Paryżu, o mało że nie został wyda-
lony na mocy ustawy o dynastycznych książę-
tach francuskich, ponieważ nie bardzo szczęśli-
wie się tał z zamiarami co do przywrócenia ce-
sarstwa.

Zarzucają też w Petersburgu sternikom po-
lityki francuskiej, że jakby zupełnie z myśli

i uczuć swoich wyrzucili ideę rewanżu na Niem-
cach, zaczęli też owe koła już nie tyle sobie
cenia przymierze z Francją.

A jużci pozostaje nadto szereg spraw
Wschodu europejskiego i azjatyckiego.

Handel Japonii

Lwów d. 19 kwietnia.

Podczas gdy wojną korsarską z Chinami
mocarstwa podcięły sobie ważną gałąź dochodu
z handlu z Chinami, i firmy europejskie w wiel-
kich portach chińskich albo bankrutują, albo le-
dwo wegetują — spostrzegają zwłaszcza Niemcy
i Anglii, jak się rozmaga handel Japonii, jak
zd bywa sobie całkiem odrębne, całkiem samo-
dzielne stanowisko. Stwierdzają to w pełni do-
niesienia londyńskie.

Nawet Stany Zjedn., które pierwsze skorzy-
stały były ongi z otwarcia Japonii dla handlu,
nie eksportują tam nawet połowy tyle, co Japo-
nia do nich wywozi. Od Colombo (stolica Ceylo-
nu) aż do Władywostoku używane są jedynie
tylko japońskie węgle i zapalki. W portach Ci-
chego oceanu piją tylko piwo japońskie. A tak-
samo ma się rzecz z wieloma innymi produ-
ktami.

I gdy tak Japonia coraz bardziej rozszerza
swoją handel po obcych krajach, położenie cudzo-
ziemców w Japonii staje się coraz trudniejszym,
liczba ich szczerple, ale tem bardziej wzrasta
liczba kupców japońskich za granicą. W Pekinie
znowu osiadło temi czasy 58 firm japońskich,
w Tientsinie urządzono rozległą jurydykę japoń-
ską. Kupcy japońscy poprosili państwo
chińskie, a z Korei z kretelem wyparli wszelką
konkurencyję obcą.

Statki japońskiej linii parowców Nipon-Yu-
sen Kaisha zajęły miejsce angielskiej linii China-
Merchant Probowała się tam wcisnąć żegluga
niemiecka, ale Japończycy wypierają ją nawet z
obsługiwania wybrzeży.

Obecnie zaczynają Japończycy zakładać chiń-
sko-japońskie towarysznia handlowe, w czym i
ludność chińska im sprzyja i rząd chiński.

KORESPONDENCYE.

Petersburg 11 kwietnia.

(Rosya grozi Niemcom.)

Niezadowolenie nurtujące w masach z po-
wodu wewnętrznych stosunków, stara się prasa
rosyjska wedle dawnej recepty zwrócić na ze-
wnątrz. Ogół interesuje się w tej chwili tylko
wewnętrznymi sprawami, n. p. jak zachowa się
Wannowski? czy zdoła przeprzeć ulaskawienie
zamieszanych w rozruchy studentów? czy będzie
żądać reformy policyi? jak zakończy się walka

między synodem a hr. Tolstojem? itp. Ale w
tych wszystkich kwestiach prasa rosyjska mil-
czeć musi a tymczasem — być może, z wyższego
polecenia — stara się obudzić ruch, pragnie nie-
jakiegoś działania, skierować na inne pole —
pole zewnętrzne. Gra więc na motywach ostatnich
uroczystości tulońskich.

Wprawdzie prasa rosyjska nie jest tak na-
iwną, aby wizytę włoskiej floty w Tulonie uwa-
żała za początek nowej ery w polityce światowej,
ale za taką ją podaje. Przytem zabija odrazu
dwie muchy. Odwraca uwagę ogółu od spraw
wewnętrznych i daje małą nauczkę Niemcom.

Novosti obliczają, jakie wydatki na uzbro-
jenie ponosić będą musieli Rosya, Francya i
Włochy, gdy te ostatnie do pierwszych się przy-
łączą i zapowiadają, że temu nowemu trójprzymie-
rzu możliwem będzie przy o wiele mniejszym wy-
siłku pieniędzy i energii zabezpieczyć pokój świa-
towy, aniżeli osiągnąć to było dotąd przez dwu-
przymierze (Rosya Francya). Innymi słowy Wło-
chy będą mogły w takim razie poczynić pewne
oszczędności w swych wydatkach na wojsko, cze-
go dotąd jako sprzymierzone z Austrią i Niem-
cami czynić nie mogły. A że Włochy bardzo
oszczędności potrzebują, jest to więc dla nich
wielka zachęta do sprzymierzenia się z Francją
i Rosją.

Nowoje Wremia widzi w uroczystościach
tulońskich zapoczątkowanie nowej ery w polity-
ce światowej. Głosi jako pewnik, że Włochy ze-
rwą z Austrią i Niemcami i „odważnie wstąpią
na nową drogę.” Napelnia to gabinety berliński
i wiedeński wielkim niepokojem (?)

We właściwy ton uderza dopiero *Rossia*.
Wskazuje najpierw, że Niemcy ciągle ulepszają
swoje uzbrojenia i pomnażają siły wojenne. „To
zmusza wszystkie inne mocarstwa do ciągłych,
nowych zbrojeń, aby być pewnym swego życia,
gdyż Niemcy zupełnie na seryo uważają się za
jakiegoś nowego Izraela i pragnęłyby wszystko
zgermanizować, cały świat zagarnąć w swe ręce.
Apetyt niemiecki jest nienasycony. Ale w Rosyi
ustaliło się już przeświadczenie o nieuniknionem
zbrojnym starciu między światem słowiańskim a
germańskim. Lud wie o tem i oczekuje tej chwili.
A głos ludu, to głos Boga.”

Rosya nie na żarty poczyną grozić Niem-
com.

K.

Studjum o duszy ludzkiej

napisał

Ks. J. Stanisław Adamski T. J.

(z łaski wydawnictwa „Znak”)

Czynność istoty myślącej.

Posiadam zdolność działania, myślenia, chę-
nia, poruszania mego ciała, i to ustawicznie bez
żadnej obcej podniety. Materya jest bierną, bez

władną, niezdolną do wejścia w ruch z samej
siebie. Czyż organizm zdoła jej nadać władzę?
Oczywiście nie; organizm będąc tylko połącze-
niem cząstek pomiędzy sobą, nigdy nie udzieli
całości czegoś, co jest rdzennie obcem każdej
cząstce. Każdy atom materyi ma się do możno-
ści działania jak 0—1; połączenie stu tysięcy
atomów nie udzieli zdolności działania podobnie,
jak połączenie stu tysięcy zer nie dobrze wadzi do
jednostki.

(Gdyby pierwiastek, który pojmuje, myśli i
chce, był wynikiem mego organizmu, moje spo-
strzeżenia, myśli i chęci byłyby koniecznie ogra-
niczone moimi organami; byłoby niemożliwem
odtworzyć w mem wnętrzu tak rozległy obraz
ziemi i niebios. Jakim sposobem mały obrazek,
jaki promień światła malują na mojej soczewce,
zdołałby osiągnąć tak nieproporcjonalnie do swej
wielkości rozmiary? Niech materialista pokaże
nam obraz większy, niż rozmiary jego płótka!

Nie byłoby wówczas możliwem spostrzegać
zdarzenia, które nigdy wrażeń nie wywarły na
moje zmysły, być n. p. obecnym bitwie, która nie
odbyła dwa tysiące lat temu. Jakżeby mogło kil-
ka wierszy, które słyszę, wyrzeć na mózg mój
i serce te same wrażenia, które wywołuje widok
walki? Nie byłoby też możliwem przenosić moje
myśli do rzeczy nieistniejących, przewidzieć przy-
szłość, a trudniej jeszcze wnieść się do uwag,
do uczuć mym zmysłom zupełnie obcych, jakie-
mi są prawdy abstrakcyjne, ogólne, pojęcie do-
bra i złego, sprawiedliwości i niesprawiedliwości,
pojęcie i miłość cnoty, nieskończoność i t. d.

Istota myśląca oddziaływana
siebie samą. Nietylko myśli, lecz czuje, że
myśl, myśli swą myśl, co jest niemożliwem dla
istoty materialnej. Jedna drobna wprowiana w
ruch oddziaływać będzie na sąsiednie, ale żeby
oddziaływała na siebie samą, byłoby nonsensem
tak oburzającym, że i najbardziej zacietrzewiony
materialista, nie potrafiłby tego przepuścić.

Wolność istoty myślącej.

Materya z konieczności ulega działaniu
czynników zewnętrznych; niź może ani unikać,
ani powstrzymać, ani przydłużyć skutków wra-
żeń otrzymanych. Nie jestem więc materyą, gdyż
po świadomości istnienia najwyższem poczuciem,
jakie jest we mnie, jest świadomość wolności. My-
śle rozumiem i chęć dobrowolnie. Pomiedzy
różnorodnymi wrażeniami mogę wybrać jedno
i przywiązać się do niego tak, iż się staję nie-
czułym na wszystkie inne. Wydarza się to np.
w zwykłym zjawisku roztargnienia, gdy umysł
zajął wyłącznie jednym przedmiotem nic nie
słyszy, nie widzi, nie czuje nic z tego, co się
dokłada dzieje.

Jeżeli jesteszdziwniejszy fakt w mojej wol-
nej woli, tym jest, że mogę w pewnych razach
chcieć zniszczyć moje ciało. Fakt niestety! zbyt

Sekretarz.

Nowella z francuskiego.

Pewnego popołudnia, w gabinecie wyłado-
wanym książkami, Józef Delorme, uczony i ce-
niony krytyk „Revue Ocre”, znany ze swej uprzej-
mości i dobroci dla wszystkich, niezmiennie łago-
dnego usposobienia, pochylony nad stołem, zało-
żonym papierami, kończył artykuł pisany chara-
kterem wprawnym i bardzo regularnym, zatrzy-
mując się od czasu do czasu dla zajrzenia w no-
tatnik i staranne porobienia odsyłaczy.

Wejście starej służącej, która podała mu
biuletynach, przerwało mu pracę. Przeczytał
miał witalność kartkę, zajął wcięż jeszcze ar-
tykułem.

— Geoffroy Briaumont? — powiedział. —
Nie znam! Jak wygląda ten pan?

— Młody, może mieć najwyżej dwadzieścia
trzy do dwudziestu czterech lat — odpowiedziała
służąca. — Blondynek, ładny chłopiec, bardzo
elegancki, a jak pachnie beliotropem. Radzę pa-
nu przyjąć go.

Delorme uśmiechnął się złośliwie, ale nie-
bawem twarz mu powlokł wyraz pobłażliwej do-
brodusności.

— A więc powiedz, żeby wszedł.

Młodzieniec się ukazał. Rysopis był zupeł-
nie dokładny. Co więcej, nowoprzybyły miał mi-
nie wesolego i rozbawionego dziecka. Wyciągnął
śmiało rękę, obciągniętą w nową rękawiczkę i
oświadczył krótko:

— Jestem twoim sekretarzem, kochany
panie.

— Jakto? — odezwał się oszołomiony De-
lorme.

Geoffroy Briaumont uśmiechnął się, nie tra-
cąc miny.

— Tak pańskim sekretarzem! Dziwi cię
to, prawda? A jednak tak jest. Lecz przede-
wszystkiem zechciej pan to przeczytać.

Młodzieniec wyjął z kieszeni zapieczętowaną
kopertę.

Był to list od redaktora „Revue Ocre”, w
którym Delorme proszony był o dobre przyjęcie
pana Geoffroy Briaumont, rekomendowanego
przez księcia d' Omonville, głównego akcyona-
ryusza przegładu. Młody Briaumont, o tyle bo-
gały, o ile prowadzący bezczynne życie, wziął
sam pięćdziesiąt akcyj pod warunkiem, że otrzy-
ma jakiegokolwiek zajęcie w redakcyi, a płacenie
mu procentów od włożonej sumy stanowić bę-
dzie niejako jego pensję. Redaktor dodawał je-
szcze w poufne post scriptum:

„Nie wiedząc, co począć z tym młodym
chłopcem, który zdaje się nie posiadać żadnych
zdolności specjalnych, zamianowaliśmy go pań-
skim sekretarzem. Zobowiążesz nas pan bezgra-
nicznie, zajmując go kilka godzin dziennie, cho-
dy na załatwienie ci kursów na miesiąc.”

Józef Delorme zmarszczył najpierw brew,
ale następnie cała ta przygoda wydała mu się
śmieszną, a dobry humor chłopca zaczął mu się
udzielać:

— To prawda — przyznał — że zamiano-
wali pana moim sekretarzem, ale zachodzi tu
ważna przeszkoda, że nie potrzeba mi sekretarza
i nie posługiwałem się nim nigdy. Nie mam nic
dla pana do roboty.

Nie widzę w tem żadnej przeszkody —
odrzekł nie zniechęcony Briaumont.

— A więc siadał pan i porozmawiajmy
chwilę — zaproponował krytyk grzecznie, uba-
wiony położeniem. — Czy umiesz trochę po gre-
cku i po łacinie?

— Nie, drogi panie. Odbierałem wykształ-
cenie nowoczesne.

— Ach! więc jesteś filologiem?

— Hm... nie. Ale jeżdżę konno, na rowe-
rze i fechtuję się. Mam patent palacza przy sa-
mochodach, mogę jeździć po całym Paryżu.

— To bardzo dobre, bardzo użyteczne...
ale nie dla mego rodzaju zajęcia. I nasz przy-
najmniej język francuski?

— Tak, mówię nim bardzo dobrze... ale
przyznaję, że nie jestem zbyt mocny w składni.

— Ojej! A masz pan piękny charakter pi-
sma?

— O! co do tego, to nie! Bazgrzę, jak ku-
ra patykami.

Zaczeł się śmiać obadwaj razem.

— To nie bardzo mi na rękę — rzekł De-
lorme z właściwą sobie dobrocią. — Pomimo to
chcesz konieczne być moim sekretarzem?

— O! tak, koniecznie! — zawołał młodzie-
niec. — Pomyśl pan tylko, jaką usługę mi od-
dasz. Osądz pan tylko: kocham, uwielbiam Odet-
te, zachwycające dziewczę. Jesteśmy zaręczeni
z sobą od ośmiu miesięcy. Ale jej rodzice zgo-
dzą się dopiero wtedy na nasze małżeństwo, gdy
otrzymam jakie poważne stanowisko. Nie będąc
odpowiednim do czegoś poważniejszego, szuka-
łem, starałem się napróżno. Wpadłem nareszcie
na myśl wejścia do „Revue Ocre”. Jeżeli mnie
pan odsuniesz od siebie, to po wszystkich moich
nadziejach. Przeciwnie zaś, jeżeli mnie przy-
jmiesz, mój teść, który czyta zapamiętałe wszystko,
cokolwiek napiszesz, wiedząc, że jestem pańskim
sekretarzem, że pracuję codziennie z panem kil-
kanaście godzin, udzieli mi swojego pozwolenia
na przeciągu dwudziestu czterech godzin. Zawsze-
cząc będę panu służęciem. Ach drogi panie, gdy-
byś wiedział, jak Odetta jest śliczna, łagodna,
idealnie czuła, nie wahałbyś się ani chwili.

— Nie waham się też dłużej, mój przyja-
cielu — rzekł Delorme tonem ojcowskim. — I
cieszę się z całego serca, że mogę ci oddać tę
małą przysługę. Jesteś oddał moim sekretarzem.
Tylko nie wiem, jakie ci dać zajęcie.

— Może mam uporządkować pańską bi-
bliotekę.

I w przystępie zapału Briaumont tak
nieopatrznie wyciągnął rękę do dużego stosu książ-
łek, że wszystkie spadły na dywan.

— O! nie, nie nie dotykaj tylko książek!
To rzecz święta — zawołał Delorme przerażo-
ny. — Sam sposób, w jaki się do nich bierzesz,
przyprowadza mnie o deszczu. Wiesz, przejdź się
raczej lub przejdź po łasku. Tak jest dziś ładnie.
Na twojem miejscu zrobiłbym to samo.

— Dziękuję! Jeszcze za wcześnie. Mogłbym
spotkać mego teścia, a ten widząc, jak się wło-
czę, nie uwierzyłby, że jestem pańskim sekreta-
rzem.

— Do diabła! o którejże godzinie będziesz
mnie mógł opuścić bezpiecznie?

— Około czwartej.

— No, dobrze. A może tymczasem prze-
czytasz sobie dzienniki. To cię rozewie.

— Nie lubię długo czytać. Zaraz mi się
chce spać.

— A więc prześpij się w tym wygodnym
fotelu.

Poczem dodał z właściwym sobie uśmiechem
nieuchwytną złośliwość:

— A tymczasem, jeżeli ci to przeszkadza
nie będzie, dokonczę mego artykułu.

— Sypanie w dzień niedobrze mi robi na
żółdki.

— Nie mówmy o tem więcej. To wypal-
soby cygaro obok, w salonie.

— A jeżeli mnie służąca pana zobaczy?
A mojemu teściowi, który mnie dobrze zna i nie-
dowierza, przyjdzie do głowy wypytwać o to stu-

żącą? Nie, lepiej będzie, gdy zostanie przy panu.

Czy to będzie dla pana bardzo nieprzyjemne?

Jak możesz nawet tak myśleć! O tyle
tylko przykre, że ja muszę pracować.

— O, tak istotnie — rzekł Briaumont —
albowiem byłeś pan tak dobrym dla mnie, że
gdyby pański artykuł nie był tak pilny, poprosił-
bym pana jeszcze o coś. Ale moim jestem zbyt
natrętny?

— No, tak, trochę. Ale pomimo to mów.

A więc rzecz jest taka. Moja narzeczona
bawi z matką u wód. Kochając Odettę tak,
jak ja ją kocham, mam tylko jedno pragnienie:
danie jej urzędowo, że pozyskałem nareszcie
stanowisko, od którego zależy moje szczęście.

— A więc trzeba jej o tem donieść.

— To prawda. Ale list podobny stanowić
będzie epokę w naszym życiu, pozostanie w ar-
chiwach rodzinnych. To też chciałbym bardzo,
aby list ten był ładnie napisany, ładną prozą,
stanowiącym podobnie arecydytów w swoim rodzaju,
był czytelny i bez błędów ortograficznych.

I Briaumont dokończył z uśmiechem zachę-
cającym:

— Pana jedynie uważam za zdolnego do
napisania czegoś podobnego.

Delorme wybuchnął śmiechem. Co widząc
młodzieniec, zawołał w przystępie radości:

— Zgadzasz się pan? Co za szczęście! Pisz
pan więc zaraz.

Raz, aby z tem skończyć, a powtóre, szcze-
rze ubawiony tą komiczną i paradoksalną za-
mianą ról, zaokrąglając starannie litery, zastoso-
wując odpowiedni styl, Józef Delorme wziął się
do napisania listu swego młodego sekretarza.

!!Zmiana Lokalu!!

Magazyny MIKOŁAJA LUDWIGA przecies one zo-
stały z dniem dzisiejszym do hotelu GEORGE'A.

Dziękując uprzejmie PT. Publiczności za dotych-
czasowe względy, polecam się nadal łaskawej
pamięci z poważaniem MIKOŁAJ LUDWIG.

częsty samobójstwa będzie zawsze w zasadach materializmu oburzającą zagadką. Podamy dwie tylko teorezy.

Najpowszechniejszą, najgłębszą i niepokojącą determinacją istot żyjących, jest miłość zachowania bytu, chęć istnienia. Stąd u zwierząt ta energia nadzwyczajna, za pomocą której odpychają wszystko, co grozi ich istnieniu. Stąd w naszym ciecie ta gwałtowna reakcja żołądka przeciw truciznie; stąd w chwili niebezpieczeństwa ten instynkt nadzwyczajny, który zdobywa się na siły wyższe, niż zwykle mych organów i wynajduje środki wyższe od zwykłych mego ducha Jakże człowiek mógłby uchylić się od tego prawa natury, gdyby w nim nie było istoty odrębnej, mogącej powiedzieć ciału: „jesteś moim nieprzyjacielem, przeszkodą dla mego szczęścia, umieraj więc.“?

Samobójstwo byłoby w systemie materializmu reakcją materii przeciw niej samej, a więc: najoczywistszą kontradycją.

Materia obojętna na życie, wyłączna w swych wrażeniach, nieruchoma, podzielna, bierna, niewolnicza, nieodpowiedzialna, nie może być siłą żyjącą, samoistną, niezmienną, pojedynczą, tworzącą, wolną, odpowiedzialną jakąś nam odesłania dusza w swoich objawach wyrażonych w mowie. Życie, samoistość, niezmienna pojedynczość, rozumienie, wolność, odpowiedzialność: to duch, to duża ludzka, odzwierciedlona w mowie.

(Ciąg. dal. nast.)

KRONIKA.

Lwów, dnia 19 kwietnia.

Namieslnik hr. Piniński w powrocie z feryj świątecznych przybył w piątek 19 bm. z Florencji do Wiednia. Do Lwowa powróci hr. Piniński w niedzielę wieczorem lub w poniedziałek.

Odnaczenie. Cesarz nadał radcy wyższego sądu kraj. Walentemu Trzmieliowi w Krakowie, przy sposobności przeniesienia go w stan spoczynku, tytuł i charakter radcy dworu.

Dr. Ebenhoch, marszałek Austrii górnej, otrzymał krzyż komandorski orderu Franciszka Józefa z gwiazdą.

P. Wachawa Zaleskiego, starostę, powołano do służby w ministerstwie spraw wewnętrznych. Zgnał wczoraj grono kolegów i przyjaciół i podejmował go wspólnym obiadem w Kasyne narodowym.

P. Morawetz, jedyny polski szef sekcji w ministerstwie kolejowem, który dawniej był w namiestnictwie lwowskim, udaje się obecnie na urlop 3-miesięczny i jak donosi *N. Reforma*, nie wiadomo, czy z niego powróci. Pismo to zwraca uwagę Koła polskiego, iż nie powinno dopuścić ewentualnego obsadzenia i tej posady urzędnikiem nie polskiej narodowości.

Dyrekcja poczt przeniosła odciały pocztowego Telesfora Stormkiego z Oświęcimia do Tarnopola.

Śnieg dnia 19 kwietnia. Dziś przed świtem zaczął padać we Lwowie gęsty śnieg. Dachy domów, drzewa, place, pokryte były rano grubą powłoką śniegu i miasto wyglądało jakby w grudniu. Temperatura znacznie się oziębiła. Z końcem kwietnia nastąpi prawdziwa zima. Przez cały dzień pada mokry śnieg.

Zima w kwietniu. Jeden z przybyłych dziś z południa opowiada, iż w niedzielę 14 bm. było wieczorem tak chłodno w Neapolu, że palto za mowę niedostatecznie chroniło od przeziębienia. Podobnie zimno było w Rzymie a Apeniny pokryte były szronem. We wtorek było ciepło tylko w ciągu kilku godzin południowych. Wieczorem dnia tego spadły w Alpach także olbrzymie śniegi, które spowodowały mocne oziębienie temperatury. W środę i czwartek we Wiedniu był chłód przejmujący, jakby w styczniu — jednym słowem nawet na południu jeszcze chłodno.

Śniegi. Z gór, na przestrzeni Stanisławów-Woronienka, dochodzą wiadomości że spadły tam onegdaj obfite śniegi. Z Worochty donoszą, że śnieg pokrył tam ziemię trzycielową warstwą. Oziębienie temperatury znaczne.

Malwersacy w Banku „Pii Montis“. W mieście naszym afera ks. Mardyrosiewicza omawiana jest szeroko. Wszyscy ze względu, że był to człowiek niezwykle dobrego serca i umiemy swoją dobrocią zaskarbić sobie sympatię, wyrażają się o nim z wielkim współczuciem, ubolewając nad jego lekkomyślnością w sprawach finansowych i spekulacyjnych. Uczynność dla innych i niechęć się z groszem popchnęły go do interesów spekulacyjnych, jak naftowe oświetlenie niektórych ulic Lwowa, kopalnia nafty itd. a te nie rentując się, do samowolnego znowu pożyczania sobie pieniędzy z banku „Pii Montis“, którego był wszechwładnym dyrektorem a następnie i do karygodnych tamże malwersacji.

Szkoda, wyrządzona przez ks. Mardyrosiewicza nie jest pod względem finansowym tak duża, jak szkoda moralna, jaką wyrządził nie tylko instytucji, na czele której stał ale i całemu stanowi kapłańskiemu i krajowi. W obecnych czasach, gdy szerzy się socjalizm i bezwyznaniowość, wyzyskany zostanie ten fakt przez wrogów katolicyzmu na szkodę Kościoła a na kraj nasz, już tak mocno zubożały ostatnimi katastrofami finansowymi, rzuci nowy ponury cień, który wrogowie naszego rozwoju ekonomicznego nie omissząją dla przynębienia naszego nie tylko wyzyskać ale i nadużyć.

Zdumiewa wszystkich, iż ks. M. zamiast zwierzyć się z całego stanu rzeczy czcigodnemu arcyb. Issakowiczowi — zgłosił się od razu z wyznaniem swoich karygodnych czynów w prokuratury. Tłumaczy to tem, że świadomości o dokonanych malwersacjach i potrzeba codziennego ich ukrywania, jak nie mniej nacisk rozlicznych wierzycieli prywatnych (mówią, iż długi przekraczają kwotę 200.000 koron) wprowadziły go w tego rodzaju stan zdenerwowania i apatii, że zaprzagnął tylko spokoju, choćby ten spokój miał znaleźć jedynie w kazamacie więziennej. Zgłoszyszy się też w prokuratury formalnie prosił, aby go bezwzględnie uwięziono, przytaczając rozmaite, coraz większe swe czyny karygodne, któreby uwięzienie jego spowodować musiały (tędy mimo to odesłany został do domu z poleceniem zjawienia się później, nastąpiła u niego naturalna depresja i wówczas chciał już cofnąć

swoje pierwsze zeznania... Straszna to musiała być walka psychiczna człowieka inteligentnego, kapłana, widzącego się równocześnie za kratami więziennymi.

W więzieniu zachowuje się ks. Mardyrosiewicz apatycznie.

Wczoraj umieszczono ks. Mardyrosiewicza w innej, obszernej celi, gdzie pozostaje tylko w towarzystwie Nowickiego. Do celi więziennej przyniesiono mu brewiarz, kilka książek treści historycznej, następnie własną pościel; dozwolono mu palić tytoń. Na życzenie ks. Mardyrosiewicza przyniesiono mu ubranie cywilne, które postanowił obecnie przywdziać ze względu na otoczenie.

Sledztwo postępuje bardzo szybko; można się spodziewać, że w bardzo krótkim czasie będzie ukończono. Dr. Dwernicki wniosł do prokuratury prośbę o pozostawienie jego klienta na wolnej stopie.

Rozprawa konkursowa do majątku ks. Mardyrosiewicza rozpisaną została na dzień 20 bm. Wierzyciele ks. M. prawdopodobnie nie nie dostaną, bo majątek ks. M. ogranicza się do współwłasności, czy też tylko 10%, procentowego udziału w 8 morgowych terenach naftowych w Scho-dnicy, na których ciąży około 280.000 koron najrozmaitszych długów. Równocześnie rozpisaną została także rozprawa konkursowa do majątku orm ks. Tomaszewskiego, który był wspólnikiem w licznych przedsiębiorstwach ks. Mardyrosiewicza. Rozprawy konkursowe prowadzi sąd cywilny. Izba radna krajowego sądu karnego odmówiła prośbie ks. Mardyrosiewicza o wypuszczenie go na wolną stopę. Motywem odmowy jest obawa, aby ks. M. nie zniósł się ze świadkami.

Komisja skontrolująca rady nadzorczej ukończyła wczoraj wieczorem wstępną swoją czynność i znalazła fikcyjne kartki zastawnicze na fanty, których w Banku ormiańskim nikt nigdy nie zastawiał. Suma kwot po ranych przez ks. Mardyrosiewicza tytułem owych fikcyjnych pożyczek lombardowych, wynosi około 217 tysięcy k. Manipulacja z tymi fikcyjnymi interesami lombardowymi datuje się od r. 1892.

Znaleziono też oszustwo na 12.000 koron, popełnione w ten sposób, że na podkład pożyczki opiewającej na tę kwotę, dano zupełnie bezwartościowe weksle. Oprócz tego — jak już pisaliśmy — jest malwersacja z książeczką gal. Kasy oszczędności, opiewająca faktycznie na 200 zł., a sfałszowaną na 12.000 zł. i użytą również na podkład dla pożyczki w tej samej wysokości.

Razem tedy wyliczone tu malwersacje stanowiłyby stratę w wysokości 243.000 k. Jakie fanty i na jaką kwotę, należące do Banku ormiańskiego, zostały zastawione w innych bankach, a które Bank ormiański swym kosztem będzie musiał wykupić, — to jeszcze nie jest dokładnie zbadane, jednakże strata z tego tytułu — jak się okazuje — nie przekroczy nawet 20.000 k.

Namiestnictwo wysłało komisję złożoną z radcy rachunkowego p. Mühlnera i odciały p. St. Krupki dla przeszkontrowania Banku „Pii Montis“. Wynik tego skontrola służyć będzie następnie do śledztwa.

Brzydka robota. Odnosnie do artykułiku naszego, onegdaj pomieszczonego pod tym napisem, a dotyczącego spraw w lwowskiej dyrekcji kolei państwowych, zapewniają nas osoby mogące być dobrze poinformowane a zasługujące na pełne zaufanie, iż niestwierdzone jest podejrzenie, jakoby notatka, zamieszczona w jednym z pism tutejszych o sekowaniu urzędnika a wymierzona przeciw szefowi ruchu, pochodziła z inspiracji innego, wpływowego urzędnika, pragnącego tę posadę zająć.

W Przemysłu — jak *Echo Przemyskie* donosi — został profesor seminarium nauczycielskiego żeńskiego Wilhelm Nowina Przybylski usunięty ze swego stanowiska za występki przeciw moralności i deprawowanie uczennic seminarium. *Echo Przemyskie* dodaje, że nastąpić to powinno było przed 10 laty, gdy po raz pierwszy wyświetlono, iż takich występów ów pan się dopuszcza; pozostawiając go przez tyle lat na tem stanowisku, dano mu możność zdeprawowania całego szeregu dziewcząt. Cała ta sprawa jest nad wyraz smutna i bolesna.

Z Tarnowa piszą nam: Dnia 18 bm. odbyło się nabożeństwo uroczyste za duszę s. p. ks. Ignacego Łobosa, Biskupa tarnowskiego. Stowarzyszenia katolickie, dla których sp. Biskup wiele świadczył dobrego wystąpiły z chorągiewkami i świecami, a więc „Gwiazda“, „Ojczyzna“ i „Praca“. Nabożeństwo odprawił ks. kan. dr. Tyłka.

Kwestya ustanowienia nowej rady powiatowej w Strzyżowie. Na przedstawienie wydziału powiatowego w Rzeszowie, aby dla nowego okręgu politycznego strzyżowskiego ustanowić nową radę powiatową, z powodu, iż obecne prawizoryum w administracji powiatu rzeszowskiego, należące do dwóch starostw jest brudne i szkodzi, — Wydział krajowy oświadczył, iż postanowił nie przedkładać sejmowi wniosku o utworzenie nowej rady powiatowej w Strzyżowie, z powodu trudności co do rozdziału długów i zobowiązań reprezentacji powiatowej rzeszowskiej.

Sprawa starostwa w Łeżajsku. Rząd odmówił petycji gminy miasta Łeżajska i 23 gmin sąsiednich o utworzenie starostwa w Łeżajsku względnie o przeniesienie nowo utworzonego starostwa w Przeworsku do Łeżajska.

Ks. Karol Fischer, kanonik łac. kapituły przemyskiej, b. poseł do Rady państwa, przekonany został na konsystorz papieskim dnia 15 bm. na biskupa-sufragana dyecezyi przemyskiej. K. biskup Fischer został biskupem *in partibus* w Mallus w Cylicyi, podległej arcybiskupowi w Tarsus, miejscu urodzenia św. Pawła. Nowy dostojnik Kościoła, urodzony 13 marca 1847 w Jasle, uczęszczał tam do szkół elementarnych, a nauki gimnazjalne odbywał we Lwowie i Rzeszowie, gdzie też w 1865 otrzymał z odnaczeniem świadectwo dojrzałości. Po ukończeniu studiów teologicznych w seminarium biskupiem w Przemysłu, wyświęcony w 1889 na kapłana, sprawował obowiązki duszpasterskie kolejno przy parafiach w Sanoku, Drohobyczu i Jasle. Już wtedy pełnym zapału spełnianiem swych obowiązków w kościele i w szkole zjednał sobie ogólne poważanie jak i miłość ludu, tak, że zaledwie po czteroletniej pracy w zawodzie kapłańskim powierzone mu (1874) urząd proboszcza w Tarnowcu, pow. jasielskiego. Na tem stanowisku przez lat 16 rozwijał obfitą w pomyślne rezultaty działalność około duchowego dobra powierzonych swej pieczy wiernych, oraz około stylowego odnowienia kościoła parafialnego.

W uznaniu tej działalności ówczesny biskup przemyski ks. Solecki zamianował go wicedzie-

kanem. Nie mniej pożyteczną była ks. Fischera w Drohobyczu działalność duszpasterska, gdzie (od 1884) przez 11 lat był proboszczem i gdzie też, dzięki jego zabiegom i staraniom, tudzież przy jego osobistych na ten cel ofiarach, stanął w czasie jego urzędowania nowy kościół, budowała gotycka tak piękna, jakiej równych trudno nawet szukać w naszych wioskach i miasteczkach. W uznaniu jego zasług na polu szkolnictwa, kraj. Rada szkolna wystosowała wówczas do ks. Fischera pismo z podziękowaniem Rady pow. w Rzeszowie, a ludność okręgu wysłała go w 1894 do Rady państwa z kurii IV, w roku 1895 zaś z kurii V. Także w parlamencie niepospolite przytomności serca i umysłu, pojednawcze usposobienie i bogate doświadczenie zjednały ks. Fischerowi ogólny szacunek i poważanie.

Ks. Karol Fischer, odznaczony w kwietniu 1896 nominacją na kanonika honorowego kapituły przemyskiej, został 1899 gremialnym kanonikiem tejże kapituły i z tego powodu przy ostatnich wyborach do Rady państwa nie ubiegał się już o mandat. Jako kanonik sprawuje ks. Fischer urząd radcy konsystorskiego, egzaminatora prosynodalnego i członka sądu dla spraw małżeńskich. Ks. biskup Fischer ogłosił także druk em kilka prac, w szczególności kazania i nauki dla ludu (w 2 t.).

Z Drohobycza piszą nam: O wartości t. zw. wieców cieszyńskich wyrobiła sobie już należyte zdanie zdrowa opinia publiczna. Przekonała się w szczególności, że na te wieće tłumnie z niedorostkami, terminatorami, zbalamucenymi akademikami itp. wkracza zorganizowana partya radykalna, antynarodowa i nie o cieszyńskim gimnazjum prawi, ale w najgwałtowniejszych wyrazach potępia działalność Koła polskiego, uchwała mu nagane, pogardę, dodatkowo tylko łącząc z tem sprawę cieszyńską. Słaby nad wyraz udział biorą w tem poważni obywatele, a chociaż sprawa bardzo mu leży na sercu zachowują się lekko i przed głosowaniem wychodzą. I oto rzekomo opinia ludności w sprawie gimnazjum cieszyńskiego rozgłaszana przez skrajne i wywrotowe dziennikarstwo. Na dowód niechaj posłuży przebieg wiecu odbytego w Drohobyczu dnia 14 bm. pod przewodnictwem p. L. Wiśniewskiego, posła na sejm. Referent prof. Bojarski treściwie przedstawił sprawę cieszyńskiego gimnazjum i kończył wnioskiem by Koło polskie energicznie starało się o upadństwienie tegoż. Przeciw temu wnioskowi postawił akademik Kieda szereg ostrzejszych. Znaczną ich część nie miała żadnego związku z programem wiecu i za to spotykały się z hałaśliwym uznaniem partii socjalistycznej i wogóle wrogiej polskości. Po parła je ona mowami przerywanymi często czkawką i opłaczem, czyniąc przy tem szerokie dygresje na inne tematy. Naturalne, że przy tem sztucznym podnieceniu padały słowa ostrej nagany, pogardy itp. dla Koła. Jeszcze raz wystąpił referent p. Bojarski w obronie swoich wniosków, żądając od przeciwników podania faktów, stwierdzających tak ciężkie zarzuty czynione Kołu, lecz w odpowiedzi zasypano go nowymi frazesami. Wobec oczywistości, iż w zebraniu, na które większość przybyła wprost z suto oblanego ruskiego święconego, wszelkie dowodzenie jest bezowocne, umilkli poważniejsi, a część ich wyszła. Teraz mogli wywrotowcy bez przeszkody święcić swoje orgie, a kiedy i z nich nikt już głosu nie chciał zabierać i wtedy jeszcze upadali wnioski o zamknięcie dyskusji. To też przewodniczący z pobłażliwym uśmiechem zarządził głosowanie, przy którym oczywiście pokazała się większość po stronie radykalnej. Gdy jednak i z pośród tej większości domagano się głosowania nad poszczególnymi punktami wniosku, wtedy zerwała się burza protestów, powstał krzyk i zamieszanie, które zniwoliło przewodniczącego do rozwiązania wiecu. Oto przedmiotowy opis wiecu, z którego widoczne, kto przy wiecowym ogniu piecze swoje kasztany.

Pozary już się rozpoczęły. W Bursztynie w nocy z wtorku na środę pożar pochłonął kilkanaście domów i pozbawił 30 rodzin dachu i chleba. — W Jestonowie pod Brodami w nocy z 16 na 17 bm. pożar zniszczył 22 zagród włościańskich. Podczas tego ognia włościanin Danił Czebut z Kadubisk rzucił się z narażeniem własnego życia do palącej się chaty i uratował życie 4 letniej dziewczynki.

Dziwny przypadek. Ostatniego dnia pobytu swego we Wiedniu był cesarzowiec niemiecki w teatr. nadwornym na przedstawieniu komedii „Dwa żelaza w ogniu“. Otoż wiadomo, a zwłaszcza wiedzą o te: doskonale Niemcy, że tytuł tej komedii wyjęty jest z ust Bismarkowi, a cechują one dobitnie szalbierską politykę żelaznego kanclerza i w ogóle prusk. Bismark, zawarlizy ongi przymierze z Austrią i Włochami przeciw Francji i Rosji, reasekurował się także z drugiej strony i zawarł po cichu równocześnie układ z Rosją, wymierzony przeciw Austrii. Oh, duma ta sprawa nie mogła się na długo ostać w tajemnicy, i gdy się wykryła, Bismark cynicznie oświadczył, że każdy dobitny polityk musi mieć dwa żelaza w ogniu. Czy danie we Wiedniu, w teatrze nadwornym komedii z takim tytułem było tylko przypadkiem, czy też umyślnem, dla przypodobania się przyszłemu cesarzowi niemieckiemu?

Na karę śmierci skazał trybunał przysięgłych w Bernie właściciela dobr. Jana Ludwiga i matkę jego Józefę Ludwig, pierwszego za zamordowanie własnego ojca, drugą za namowę do zbrodni i współudział w niej.

Falszerze monet. Policja w Brukseli uwięziła siedmiu falszerzy monet, pomiędzy nimi kilku anarchoistów.

Ustawę o paleniu zwłok (fakultatywnem) uchwalila Izba posłów w Stuttgardzie. Katolicy głosowali przeciw tej ustawie.

Przedw. Tołstojowi. Z Petersburga donoszą, że z polecenia ministra spraw wewnętrznych usunięto portret hr. Tołstoj, wystawiony przez malarza Riepina na wędrowną wystawie prac artystów rosyjskich, a to z powodu, iż publiczność, zwiedzająca wystawę przychodziła portret kwiataim Gazetem — jak to donosiliśmy — nie wolno wspominać o jakichkolwiek dowodach u znania dla Tołstoj.

Dżuma. *Standard* donosi z Capetownu pod d. 18 kwietnia: Urzędowo stwierdzono, że dżuma wymaga się. Obawiają się nado, że wiele wypadków zastąpienia ostaną tajemnicą. Podług doniesień dzienników kaptalskich dżuma wybuchła także w porcie „Elizbeta“.

Z kraju dobrych obyczajów i bojaźni bożej. Oto co się dzieje w Berlinie: Zaledwie przebrzmiał proces Sternberga, gdy ponownie przed

kilku dniami policja wykryła jaskinię najniebezpieczniejszej rozpusty. Beziemienny list uwiadomił policję, że na Zimmerstrasse pod nr. 5 niedługo Elżbieta Brugier utrzymuje dom schadzek. Przybyły komisarz znalazł apartament wytworny, złożony z 8 przepysznie umeblowanych salonów, pełnych światła i kwiatów. Zastano w mieszkaniu kilkanaście młodych dziewcząt od lat 16 — 33 bez wyjątku z lepszych rodzin i 2 męzki, w towarzystwie grona mężczyzn lepszego towarzystwa. Kobiety w kilku dorózkach zabrano na policy, zkad po odebraniu zeznań odprawiono do domów. Mężczyzn, po wylegitymowaniu puszczono odradu z mieszkania Burgierowej. Megera ta z zasady nie przyjmowała u siebie kobiet dwuznacznych, łowiąc wyłącznie rozmaitymi sposobami panienki z dobrych rodzin lub młode męzki.

Zmarli. Kazimierz hr. Rey zmarł w Krakowie na gwałtowną szkarlatynę, w wieku lat 25. Lekarz miejski zabronił odprawiania przy zwłokach mszy św. ze względu na zakaźną chorobę, mimo że konsystorz udzielił pozwolenia.

U fotografa.

— Teraz proszę przybrać miły wyraz twarzy.
— W takim razie nikt mnie nie pozna: jestem prokuratorem.

Ze stowarzyszeń.

Do tow. dla popierania nauki polskiej przystąpili pp: Adam Kozłowiecki, właściciel dóbr w Majdanie, dr. Wł. Margasz, adw. kraj., dr. Jan (w. Pawlikowski, A. R. w Wiedniu, Stan. Sozański, poseł do rady pañ. i Tad. Szawłowski, radca namiestnictwa.

W kasynie miejskiem lwowskim w sobotę 20 b. m. wieczorem t. w. prawnicze.

W Stow. nauczycielek (ul. Batorego 11) w poniedziałek d. 23 bm. o g. 6 wieczór wspólnie święcono.

„Gwiazda“ lwowska urządziła w niedzielę dnia 21 b. m. wieczorem z tańcami. Początek o godz. 8 wieczór. Zaproszenia nabywać można w biurze stowarzyszenia.

Na cele dobroczynne. Mamy do zanotowania bardzo szczęśliwy pomyśl wśród różnych szablonych rozrywek, urządzonych na cele dobroczynne, oto w niedzielę dnia 21 bm. o godz. 5 po południu odbędzie się wielki koncert muzyki wojskowej 30 pp. pod kierownictwem p. Rolla w pasażu Mikołascha. Hala ta kryta i bardzo akustyczna może pomieścić przeszło dwa tysiące słuchaczy, a ceny wstępów po 20 centów od dorosłych a 10 centów od dzieci umożliwią najszerszym kołom posłuchanie doskonałej muzyki. Program ciekawy i starannie obrany. Towarzystwo św. Salomei, na którego cele dobroczynne przeznaczony czysty dochód z koncertu liczy, na parcie i jaknajliczniejszy udział publiczności.

OFIARY.

Dla Rodziewiczówny złożył WPan R Orzechowicz z Kaluszkowa 20 koron.

Na odbudowanie klasztoru w Częstochowie nadesłał: J. Sikora z Oleszy 8 kor. i p. Majerska z Krasnego 1 kor.

Kalendarz

W sobotę 20 kwietnia. Agnieszki Polic. — Hrehorya.

Wschód słońca 20 kwietnia o godz. 5 min. 10, zachód o godz. 6 min. 49.

W niedzielę 21 kwietnia. Anzelma B. — N. I. Antyp.

Wschód słońca 21 kwietnia o godz. 5 min 8, zachód o godz. 6 m. 51.

Colosseum Thorna. Olbrzymi, wspaniały pogrom od 16 do 30: Pawell-Compagnie (16 osób) najlepsza w świecie pantomima. Trupa Fjörd lyżwiarze na sztucznych lodzie; prawdziwa szlagawka na scenie Clown Zertho ze swoimi 15 psami akrobatycznymi. The Gilbars akt napowietrzny. Georg z Gusti Edler srena alpejska. A. Bo Kou scena żonglerska. Fritzi Sarotti subretka. Bungaro i Miss Lakara japońskie igrzyska. Castelli de Vere śpiewaczka koloraturowa. Les Henry tancerze. Codziennie o godz. 8 wieczorem wielkie przedstawienie. W niedzielę i święta dwa przedstawienia o godz. 4 i 8. Bilety wcześniej do nabycia w biurze dzienników Ploha.

Posiedzenie rady miejskiej.

Lwów, 19 kwietnia.

Przy bardzo licznym komplecie odczytał wczoraj sekretarz p. Zawistowski odpowiedź prezydenta, dr. Małachowskiego, na ostatni reskrypt krajowej dyrekcji skarbu w sprawie ściągania podatków. W piśmie tem czytamy:

Przedewszystkiem utrzymuję, że zestawienie wykazów zaległości ogólnych, obejmujących resztę przepisów z szeregu lat ubiegłych, a także bezsprzecznie zaległości nieściągalne lub niewłaściwie dotychczas w przypisie umieszczone i porównanie sumy tych zaległości z kwotą jednorocznego przypisu podatków nie jest ani trafny ani właściwym sposobem czynienia porównań i wyciągania wniosków i nie może dać podstawy do bezwzględного potępienia czynności magistratu co do ściągania podatków w okresie ostatnich 3 lat. Prawdziwego obrazu działalności organów egzekucyjnych dostarczyć może porównanie cyfry zaległości jednego roku z cyfrą przypisu podatków tego samego roku, albo zliczenie wszystkich zaległości z pewnego, całego szeregu lat i porównanie tej sumy z przypisem podatków w tym samym czasie.

Ale to jeszcze nie wystarczy; potrzeba nadto zbadać, ile co roku spłacono i o ile wzrastały podatki, porównać to wszystko razem i dopiero przystąpić do zbadania, czy niedobór leży w postępowaniu organów egzekucyjnych, czy też są inne od tego niezależne powody. Przepisy podatków stałych w ostatnim trzecieciu wynosiły 14,435.576 k., wpłaty zaś w tym samym czasie wynosiły 15,079.118 k. Z porównania tych cyfr okazuje się, że rocznie ściągano przeszło o 200 tysięcy kor. więcej niż wynosił roczny przypis.

Prezydium krajowej dyrekcji skarbu nie przypisuje tego korzystnego stanu zasłudze magistratu,

motywując tem, że wzrost w r. 1899—90 pochodzi przeważnie z podwyższenia wpłat do podatku zarobkowego przez przedsiębiorstwa, obowiązane do publicznego składania rachunków i podatku rentowego, że przeto działalność egzekucyjna magistratu niczem na ten wzrost nie wpływała.

Jest to twierdzenie głołosowne i krytyce niepodległe, bo władza skarbową dat ani cyfr nie przytoczyła. Wobec tego ja mogę odpowiedzieć tylko prośbą o daty i cyfry. Ale choćby to i prawdą było, to jednak faktem pozostanie, że Lwów w przeciągu trzeciecia spłacił co najmniej tyle, ile wynosił roczny przypis, że w r. 1900 zapłacił więcej, niż w r. 1898, co już stanowi dowód energii magistratu.

Odpowiedź prezydenta omawia dalej, że powodem zaległości podatkowej są głównie smutne stosunki ekonomiczne, co już wykazał władza skarbowej w poprzednich trzech relacjach, na specjalne zapytanie kraj dyrekcyi skarbu, a konstatuje, że na te trzy sprawozdania i fakty tam przytoczone krajowa dyrekcyja skarbu nie reagowała, nie dała na nie odpowiedzi, z czego wyprowadza wniosek, że je dyrekcyja skarbu mileżąco do wiadomości przyjął.

W ostatnim trzecieciu prezydium kraj. dyrekcyi skarbu żadnych zarzutów nie czyniło, ani specjalnej uwagi nie zwróciło na zaległości, prócz litograficznych zapytań, które w takiej samej formie do wszystkich starostw rozesłało, z których magistrat nie mógł powziąć przekonania, że są sam samem specjalnie Lwowa dotyczące. Zaułuje przeto prezydent, że krajowa dyrekcyja skarbu przed paru laty nie zwróciła swej uwagi na ten stan rzeczy.

Co do zarzutu zbytcejnej pobłażliwości i systemu protekcyjnego ze strony magistratu względem osób możnych i wpływowych, prezydent wskazuje na to, że brak zupełnie faktów na poparcie tego twierdzenia, aby mógł im zapobiedz. Przypomina jednak fakty grabieży i sekwestracji rdnych. O ile magistrat spotyka zarzut, że za jego pośrednictwem wpływają zezwolenia na spłaty ratalne tylko prośby mniejszych kontrybuentów, to zaznacza, że magistrat przedkłada tylko te prośby, które doń wpływają. W przeciągu ostatnich lat czterech zaszło tylko jeden wypadek, w którym dyrekcyja skarbu wykłnęła, że tak samożemu kontrybuentowi nie pozwoli ościągnąć się od dopełnienia obowiązku podatkowego. Pokazało się jednak, że kontrybuent ten wcale samożemu nie był, co dyrekcyja skarbu uznała i na spłatę ratalną zezwoliła.

Przechodząc następnie do zarzutu wykazywania przez magistrat niewysledzonych kontrybuentów, podaje prezydent, że w każdym wypadku mylnego adresu odnosi się magistrat do policji o wysledzenie i na każdym akcie urzędowe potwierdzenie biura zgłoszeń podaje; nie jest to więc winą magistratu.

Dochodzenie takie nie należy zresztą do poruczonego zakresu działania gminy. To samo dotyczy wniosku o odpisanie zaległości, gdzie administracya podatków żąda ponownych egzekucji, nie wykazując jednak dowodnie możności ściągnięcia. Na poparcie tego dołącza prezydent odpisy dosłowne 24 odezaw administracyi podatkowej, nadesłanych w marcu bież. roku do magistratu.

W końcu zaznacza prezydent, że prezydium krajowej dyrekcyi skarbu winno mieć na uwadze, iż prezydent miasta i władze miejskie muszą uwzględnić obok obowiązków służbowych ustawą przepisanych w równej mierze interes mieszkanców. Jeżeli kraj. dyrekcyja skarbu w reskrypcie swym zaznacza, że nie chodzi jej o represalię, lecz o akcję, dążącą do zaprowadzenia zupełnego porządku, prezydent miasta najchętniej w tym kierunku swych starań dołoży, i dał już szefowi departamentu podatkowego polecenie, by przyjmował wskazówki komisarza administracyjnego i wydawał odpowiednie polecenia podwładnym organom miejskim.

Po odczytaniu odpowiedzi prezydent w obszernej mowie broił się przeciwko zarzutom niektórych dzienników krajowych, nawet bardzo poważnych, jakoby w swej enuncyacji z 14 zm., odpowiadając na artykuł *Czasu* posłużył się faktami i datami nieprawdziwymi. Zarzuty te — jest osnowa przemówienia prezydenta — spotkały go po znanym reskrypcie dyrekcyi skarbu. Owoż mowca stanowczo, jak najkategoryczniej je odpiera, oświadcza, że podtrzymuje szczególnie ową swą enucyacji najzupełniej, a jedynie — co wyznaje otwarcie, niedokładnie podał liczbę radnych i ich zaległości, gdyż po gruntownym zbadaniu przekonał się, że nie 31 ale 55 radnych zalega z podatkami i to nie na kwotę 88.000 k. ale 128.000 k.

Jednakowoż i owa większa liczba radnych okazała się niedokładną; wliczono w nią bowiem i tych w liczbie 5, którzy już radnymi nie są, i tych nawet, którzy zapłacili więcej, niż im przepisano. Zaległości wzrastają wskutek wzmaganja się uiscu podatkowego; władze skarbowe nie liczą się z siłą podatkową, i jeśli tak dalej pójdzie, doprowadzą do zaniku tych sił. Mowca zapewnia wreszcie, że więcej. Koryłowski, zanim publicznie wystąpił ze swymi zarzutami, okazywał cały swój elaborat w ministerstwach i wyjawiał tam nawet nazwiska faktycznie i rzekomo zalegających radnych, co zdaniem mowcy lojalnem być nie może. Po obszernej dyskusji, w której brał udział pp: Płatowski, Lerski, Rawer, Dziłkowski, Jonasz, i prof. Głabiński, uchwalono odpowiedź prezydenta przyjąć do wiadomości.

W końcu zatwierdzono szereg spraw, będących na porządku dziennym, między innymi wy-

losowano posagi z fundacyi gminnej; po 300 kor. otrzymali: H. Hreczanska, P. Kustanowicz i Z. Bielecka. Na tem posiedzenie o godz. 9 zamknięto.

Sztuki piękne.

Re-tenar lwowskiego teatru miejskiego. W sobotę po raz ostatni „Manon” opera w 4 aktach Masseneta. Trzeci i przedostatni gościnny występ Ireny Bohuss.

W niedzielę o godz. 1/4 po południu po cenach popołudniowych „Fatinica”, operetka w 3 aktach.

W niedzielę o godz. 7 wieczorem „Straszny dwór”, opera narodowa w 4 odsłonach Stanisława Moniuszki. Występ gościnny Aleksandra Mysziugi.

W poniedziałek po raz piąty „Życie na żart” sztuka w 5 aktach Gabriela Zapolskiej.

* „Ekonomista” — pod tym tytułem zacznie wychodzić w Warszawie, pod kierunkiem p. M. Kłusowskiego kwartalnik, poświęcony nauce i potrzebom życia.

Z KRAKOWA.

(Telefonem i pocztą.)

Na wczorajszym posiedzeniu rady miejskiej radny p. Seinfeld interpelował w sprawie objęcia ucznia przez katechetę ks. Dembowskiego. Prezydent odpowiedział, że wdrożono zostało śledztwo. Następnie obradowano nad zmianami statutów muzeum narodowego. Uchwalono, że rada miejska, mianować ma dyrektora i kustodę muzeum.

Dzisiaj przed trybunałem przysięgłych rozpoczęła się rozprawa przeciw Zygmuntowi Mikolajskiemu, redaktorowi „Młot”, Adamowi Matejce, byłemu redaktorowi „Naprzodu” i redaktorowi „Kolejarza” o obrazę honoru nazelnic krakowskiej stacyi kolei państwowych, któremu w szeregu artykułów zarzucono różne czyny, charakterowi służbowemu uwłaczające. Obwinieni oświadczili gotowość przeprowadzenia dowodu prawdy, za pomocą szeregu świadków, wskutek czego trybunał rozprawę odroczył.

Jutro pociągami popołudniowymi przybędzie do Krakowa z Wiednia członek gwardyi papieskiej, Salinetti, który wręczy ks. Puzyrnie aachetto.

Z POZNANIA.

(Telefonem i pocztą.)

Zapowiedziane przez rząd rozłokowanie garnizonów wojskowych po rolnych miasteczkach księstwa poznańskiego i pogranicza śląskiego, mające na celu rzekomo spótygowanie geracizacji uchodzi w berlińskich kołach parlamentarnych za przygotowanie mobilizacyi wojsk pruskich na granicy rosyjskiej i stopniowe nagromadzenie sił wojskowych w nadgranicznych prowincjach. W ten sam sposób tłumaczą sobie zakaz zniesienia wałów fortecznych w Poznaniu.

W Neckendorfie w Westfalii odbył się wielki wiec Polaków, na który stawili się też bardzo licznie ewangelicy Mazurzy, pracujący w kopalniach węgla, a dotychczas mały biorący udział w ogólnym życiu polskim. Wiec utworzył w imieniu „Związku Polaków” górnik Stanisław Kunz. Podczas referatu o potrzebie łączenia się w związki zawodowe polskie, obecni na wiecu reprezentanci niemieckiego „Gewerkvereinu” i „Bergrknappschaff”, polscy socjaliści wywołali taki tumult, że dozorczy zebranie policjant wiec rozwiązał.

Wśród okrzyków „hańba” wieczornicy się rozszali. a sprawy rozwiązania Rocznerski, Malinowski, Malicki i Grabowski uciekli tylnem wyjściem, aby nie narazić się na pobici.

O gorszącym zajściu, którego widownia stał się Charlottenburski kościół katolicki N. P. Maryi, skutkiem germanizacyjnych zapędów proboszcza, — donoszą następujące szczegóły: Gdy grono polskich parafian po mszy zaintonowało pieśń „Chrystus zmartwychwstał jest”, zjawił się proboszcz ks. Faber, cofnął swe pierwotnie udzielone pozwolenie na śpiew polski po mszy i zagroził policyi w razie nieposłuszeństwa. Wskutek tego nastąpiła burzliwa wymiana zdań a Polacy postanowili zameścić uczęszczania do kościoła N. P. Maryi. Istniejąca w Berlinie sekta apostołska (Apostolische Gemeinde) stara się skoryzwać z nieporozumień i zaprowadzić polskie kazania, aby szerzyć wśród Polaków secesiarstwo. Oto do czego doprowadzają germanizacyjne zakusy w kościele!

W Chelmie przyjmował uczniów do gimnazjum prowincjonalny radca szkolny Kolmann, który umyślnie po to zjechał. Nie przyjął on żadnego Polaka do prymy i sekundy, pod pozorem przepelnienia Do innych klas przyjęło tylko małą liczbę polskich uczniów.

Ostatnie wiadomości.

Manifestacje studenckie pojawiły się w Riazaniu. Studenci teologicznego seminarium w Riazaniu wydrali odezwę z protestem przeciw wyklęciu hr. Tołstoja. Seminarium zamknięto.

Telegramy i telefonematy.

Koło Polskie.

Wiedeń 19 kwietnia. Koło polskie odbyło dzisiaj posiedzenie Izby posłów posiedzenie, na którym upoważniono rezesa Jaworskiego do wyrażenia kondolencyi klubowi czeskiemu, z powodu śmierci malarza Brozika, następnie przyjęto do wiadomości sprawozdanie komisji, złożonej z pp. Gólbuchowskiego, E. Abrahamowicza i Michejdy, stwierdzające, że zarzuty podniesione w „Naprzodu” przeciw p. Binderowi są bezpodstawne.

Z porządku dziennego poseł Rappoport referował o noweli należytosciowej, stwierdził, że wszystko, co jest dobre w tej noweli, jest robotą Koła polskiego, które od szeregu lat stara się o to, aby w opłatach należytosci nastąpiły znaczne ulgi dla włościańskiej ludności.

O...awia szczegółowo stronę konstytucyjną i ustawodawczą tej sprawy, twierdząc, że nie można było rozporządzenia na podstawie § 14, zawierającego nowelę do ustawy należytosciowej częściowo odrzucić, albo częściowo zatwierdzić. Nie wchodzi w jurydyczno-naukowe wywody, a wskazuje tylko na to, że rząd częściowo odrzucenie uważa jako zupełne, a wtedy nowela przesaje obowiązywać, z nią zaś znikną i ulgi dla włościan, co byłoby szkodą dla ludności i dla stanowiska Koła polskiego w kraju. Komisya tedy myśli zejść z ustawodawczego stanowiska i opracować ustawę, któraby zatrzymała to, co jest dobre w tej ustawie a wpro wadziła znaczne ulgi, w tem, co jest złe. Omawiał szczegółowo te ulgi i skończył wnioskiem o przyjęcie ustawy w całości.

Poseł Doboszyński żąda, aby go upoważniono do wniesienia kilku poprawek, a mianowicie, aby odpadł obowiązek zaprzysięgania spadku i aby tylko wolno było zaprzysięgać stronę na jej żądanie, a kara najwyższa aby wynosiła 5 tysięcy a nie 50 tysięcy koron i to na wszystkich współspadkobierców, a nie na każdego z osobna.

Hr. Starzyński przemawiał przeciw niektórym szczegółom projektu.

Z powodu rozpoczęcia się posiedzenia izby posłów, przerwano obrady szczegółowe i uchwalono głosować w izbie za przejściem do szczegółowej rozprawy nad projektem komisji.

Po południu zbiera się Koło powtórnie.

Rada państwa.

Posiedzenie czwartkowe.

Wiedeń 19 kwietnia. W dalszym ciągu wczorajszego posiedzenia izby posłów w dyskusji nad ustawą należytosciową

pierwszy przemawiał p. Licht i w wywodał swoich zajmował się rozporządzeniem rządu na podstawie § 14 Komisya znalazła się w sytuacji przymusowej i z tego powodu musiała zawrzeć kompromis. Mowca podnosi następnie zmiany, jakie komisya poczyniła w rozporządzeniu cesarskim i zaznacza szczególnie, że instytucja ulg należytosciowych, usunięta przez rozporządzenie cesarskie, powinna być przywrócona na nowo przynajmniej w dziedzinie obrotów budynkami nowymi i przebudowanymi.

P. Noske (contra) polemizował z p. Lichtem i zaprzeczał, jakoby komisya była w sytuacji przymusowej. Przez przyjęcie noweli interesy minst weale się nie poprawia.

Przemawiał następnie poseł ks. Schöpfer, poczem zabrał głos p. Rotter i na podstawie bardzo ciekawych dat o ruchu budowlanym rozmaitych miast galicyjskich z lat 1897 do 1900 uodwadniał, że skutkiem wydania rozporządzenia cesarskiego na podstawie § 14 ruch budowlany i obroty realnościowe znacznie osłabły, a tem samem zmniejszyły się dochody miast i państwa. Mowca wykazuje podobne objawy w innych miastach, szczególnie czeskich. Projekt komisji wprowadzi wprawdzie pewne ułatwienie, jednakże to nie wystarczy, lecz trzeba powrócić do tego stanu jaki istniał przed rokiem 1899.

Po przemówieniu p. Tschernigga (contra), wybrano mowcami generalnymi p. Kaizla (pro), a p. Leopolda Steina (contra), poczem prezydent posiedzenie zamknął.

Następne dziś o 11 przed południem.

Posiedzenie piątkowe.

Wiedeń 19 kwietnia. Dzisiejsze posiedzenie izby posłów rozpoczęło się o godz. poł do 12 czasu wied.

Midzy wniesionymi interpelacyami i wnioskami znajduje się wniosek Szenerera i tow., wzywający rząd do przedłożenia ustawy, zabraniającej t. zw. „martwej ręki” nabywania nieruchomości własności. Mogłoby to być dozwolone tylko od czasu do czasu w poszczególnych wypadkach w drodze ustawodawczej.

Po odczytaniu interpelacji i wniosków zabrał głos prezydent ministrów dr. Koerber, by odpowiedzieć na różne interpelacje, między temi na jedną w sprawie Chin (Tientsina).

Odpowiedzie na interpelacje.

Prezydent ministrów dr. Koerber odpowiada na interpelację w sprawie nabycia przez Austro-Węgry terytorium w Tientsinie. Ministerstwo spraw zagranicznych widziało się spowodowane nabyć ową obszar ze względu na zwiększone znaczenie handlowe Chin, dla urządzenia konsulatów w Tientsinie i pobudowania domów dla poddanych i przedsięwzięcie austro-węgierskich. Urządzenie konsulatów w chińskich portach traktatowych sprowadza zawsze w konsekwencji osiedlenie się poddanych odnośnego mocarstwa. Nabycie więc obszaru było wskazane, a wysokość ceny kupna uregulowana zostania przy rokowaniach nad sumą odszkodowania, jaką Chiny będą miały zapłacić Austro-Węgrom.

Z kolei na liczne interpelacje odpowiadał ministrowie kolei Wittek i handlu Call.

Nastąpił długi szereg zapytań formalnych. Midzy innymi p. Reichstädter zapytywał, kiedy ukaże się zapowiedziana w mowie tronowej ustawa o ubezpieczeniu urzędników prywatnych na starość i na wypadek nieudolności do pracy. Prezydent przyrzekł zapytanie to zakomunikować prezydentowi ministrów.

Porządek dzienny.

Dopiero około godz. 2 przystąpiono do porządku dziennego, tj. do dalszego ciągu dyskusji nad

ustawę należytosciową.

Mowca generalny contra p. Leopold Steiner dłuższe wywody swe zakończył wezwaniem do rządu, aby wystąpił energicznie przeciw szwindłom budowlanym.

Z kolei zabrał głos mowca generalny pro p. dr. Kaizl.

Wiedeń 19 kwietnia. Prawdopodobnie we wtorek wniesie rząd w Izbie przedłożenie o budowie dróg wodnych.

Godzina 5 po południu — posiedzenie trwa dalej.

Komisye.

Wiedeń 19 kwietnia. Komisya socjalno polityczna na wczorajszym posiedzeniu uchwalała artykuł 3 według redakcyi w przedłożeniu rządowem; artykuł ten postanawia, że czas pracy dla robotników pracujących w kopalniach węgla nie może przekroczyć 9 godzin dziennie.

Wiedeń 19 kwietnia. Wybrany z trzech oddziałów rady przemysłowej komitet kartelowy na wczorajszym posiedzeniu uznał najpierw jednomyślnie konieczność ustawowego uregulowania kwestyi kartelow, dalej oświadczył się za obowiązkową jawnością i rejestrowaniem kartelów. Przedmiot zgłoszenia i rejestrowania mają tworzyć w ogólności ekonomiczne dane, z którychby można dokładnie poznać cel i środki związków kartelowych.

Zgłoszenie do zarejestrowania miałyby się odbywać w osobnym urzędzie kartelowym. Uznano za potrzebne utworzenie trybunału kartelowego, któryby miał załatwiać spory, wynikłe ze stosunków kartelowych. Tak samo byłoby wskazanem ustanowienie rady monopolowej i kartelowej, któraby obradowała i ostrzyszygała o zarządzeniach, jakie w ramach ustawodawstwa celnego i kwestyi taryf i w dziedzinie przemysłowej przedsięwzięć należało przeciwko wykroczeniom karteli i przedsięwzięciom o tendencjach monopolistycznych. Ostatecznie polecono referentom Urbanowi i Reichowi sformułowanie zasad dla ustawowej regulacyi kartelów.

Wiedeń 19 kwietnia. Zwołane na wczoraj posiedzenie komisji kolejowej nie przyszło do skutku z powodu abstynencyi polskich i czeskich członków, którzy na to posiedzenie dlatego nie przyszli, że przewodniczący tej komisji hr. Schwegel przyrzekł Polakom i Czechom nie zwolnić posiedzenia komisji, zanim rząd nie przedłoży w izbie ustawy o budowie dróg wodnych, tymczasem słowa nie dotrzymał i na nalegania Niemców posiedzenie zwołał.

Anglia i Transvaal.

Londyn 19 kwietnia. Lord Kitchener donosi z Pretoryi pod datą wczorajszą: Podczas wymarszu generała Kitchera z Lydenburga, Boerowie wysadzili w powietrze „Toma ołbrzyma”. Trzynastu Boerów zabrano do niewoli.

W walce przy obsadzeniu Doolstroomu przez generała Douglasa sześciu Boerów padło. Oprócz tego odbyło się kilka mniejszych potyczek, w których wzięto do niewoli kilkunastu Boerów.

W Chinach.

Berlin 19 kwietnia. Biuro Wolffa donosi z Pekinu: Uwięziony Chińczyk przyznał się, że do kapitana Bartscha, z nienawiści do cudzoziemców, z tyłu strzelił, gdy kapitan powracał konno i sam je den do swej kampanii rozłożonej zewnątrz Pekinu.

Berlin 19 kwietnia. Biuro Wolffa podaje następujący telegram hr. Waldersee z Pekinu: Najlepsza część pałacu zimowego ubiegłej nocy stała się pastwą płomieni. Generał Schwarzhoff poniósł przytem śmierć. Przyczyna pożaru niewyjaśniona. Garnizon francuski i Japończycy brali udział w akcji ratunkowej. Kilku generałów i majorów, jakoteż ja straciłiśmy całe mienie.

Berlin 19 kwietnia. „Biuro Wolffa” donosi z Pekinu: Znaleziono zwłoki generała Schwarzhoffa. Wśród poszukiwań w gruzach i zgłiszczach natrafiono na resztki kości. Przypuszczają, że Schwarzhoff powrócił do płonącego budynku, aby uratować psa swego, i wtedy został zabity spadającym belkiem. Podejrzenia, że ogień był podłożony, dotychczas nie stwierdzono; pożar mógł powstać od pieca w przedpokoju.

Londyn 19 kwietnia. Z Jokohamy donoszą, że Rosya zwróciła się do Japonii z nową propozycją, dotyczącą zawarcia stałej umowy w sprawie Azji wschodniej.

Londyn 19 kwietnia. „Standard” donosi, że ks. Tuan i generał Tungfuh-siang znajdują się w Kanau, gdzie są w porozumieniu z rosyjskimi urzędnikami.

Podług doniesień tego samego pisma z Tientsinu zamierzoną jest wyprawa wojskowa do Singanfu.

Londyn 19 kwietnia. Dzienniki donoszą, że Rosya oświadczyła mocarstwom gotowość zmniejszenia swych żądań wynagrodzenia od Chin do kwoty 10 milionów funtów szterlińskich, jeżeli tylko Chiny podpiszą umowę manżurską i dadzą Rosyi koncesye na koleje, któreby się łączyły z koleją transsyberyjską.

Londyn 19 kwietnia. Tutejsze dzienniki donoszą z Pekinu: Lihunczang prosił telegraficznie cesarza chińskiego i gubernatora prowincyi Szansi, aby zarządził cofnięcie wojsk chińskich z granic prowincyi Ozili.

Różne.

Wiedeń 19 kwietnia. Cesarz wyjechał wczoraj wieczór do Budapesztu na kilkutygodniowy pobyt.

Rzym 19 kwietnia. Wczoraj przed południem w wielkiej sali Watykanu w obecności wszystkich bawiących w Rzymie kardynałów, biskupów, prałatów, grotna dyplomatów i dygnitarzy, oraz wielu zaproszonych gości, odbyła się ceremonia nasadzenia baretu nowym kardynałem. Papież cieszący się najlepszym zdrowiem, został przez zgromadzonych entuzjastycznie okrzykami powitany i sam z tronu swego spełnił ten akt ceremonialny w otoczeniu swej swity. Przy końcu Papież udzielił zgromadzonym apostołskiego błogosławieństwa, a następnie przyjmował nowych kardynałów w swych apartamentach prywatnych.

Petersburg 19 kwietnia. Rodzina carska przeniosła się wczoraj do Carskiego Sioła.

Londyn 19 kwietnia. W izbie gmin przedłożył lord skarbu Hicksbeach preliminarz budżetowy, wykazujący preliminowane wydatki w sumie 187 milionów funtów szterlingów. Hicksbeach wnosił zmianę wielu cel i podatków, skąd spodziewały się należało uzyskania ogólnego dochodu 11 milionów funtów, dalej zawieszenie umarzania długu, przez co znowu deficyt zmniejszyłby się na 39.708 000 funtów; w końcu żąda lord skarbu upoważnienia do pobrania sumy 60 mil. funt. w formie konsoli.

Budapeszt 19 kwietnia. Cesarz przybył tu dziś rano.

Pozdnam 19 kwietnia. Niemiecki następca tronu przybył tu wczoraj wieczorem.

Konstantynopol 19 kwietnia. Porta zamierza wystosować do ambasadorów zagranicznych notę z żądaniem zniesienia zagranicznych urzędów pocztowych w Konstantynopolu. Nie ulega wątpliwości, że ambasadorowie odpowiedzą odmownie.

Londyn 19 kwietnia. Izba niższa uchwalała stosownie do wniosków kancelarii skarbu 183 głosami przeciw 127 za wprowadzenie cła od cukru. Dalej uchwalono zaprowadzenie cła wywozowego na węgiel.

Petersburg 19 kwietnia. W rozkazie dziennym ministra oświaty Wanowskiego, przytoczono słowa monarcha, skierowane w znanym reskrypcie do ministra. Minister zaprasza najbliższych współpracowników do zgodnej pracy około urzeczywistnienia programu. Zwraca się do nauczycieli z wezwaniem, by pracowali na gruncie miłości i serdecznego stosunku z uczniami i wzywa młodzież, by w spokoju oddawała się pracy.

Dział ekonomiczny.

— Kartel austr. rafinerii nafty zostaje z dniem 1 maja rozwiązany.

— Sprawa dróg wodnych. Z Wiednia donoszą, że przedłożenie rządowe co do dróg wodnych opiera się na podziale robót na dwa okresy. W pierwszym okresie, dziesięcioletnim, roboty kosztować mają 250 milionów kor. i rozdzielone będą tak, że co roku będą wykonywane roboty za 25 milionów. Co do następnego okresu przedłożoną będzie w swoim czasie osobna ustawa. Rząd obstaje przy tem, żeby kraje wzięły udział w kosztach, jednakże mniejszy, niż jest wymagany przy regulacyi rzek. Jak słychać, będzie rząd domagał się udziału 25 proc. a zgodzi się ewentualnie na mniej. W kołach poselskich czeskich istnieje nawet skłonność do małego udziału w kosztach, ale pod warunkiem, iż reprezentanci krajów mieć będą decydujący wpływ na taryfy.

Kolej lok. na Piła Jaworzno. Ministerstwo kolei udzieliło p. Robertowi Domsowi we Lwowie na przeciąg 1 roku pozwolenia na podjęcie przedwstępnych robót technicznych dla kolei lokalnej „Kopala Domsa” i kolei lokalnej Piła Jaworzno, aż do granicy państwowej koło Podłęża w kierunku do Myslowic z odgałęzieniem do kopalni w Jaworznie.

— Wiedeń 19 kwietnia. (Tel. „Gaz. Nar.”) Rada zawiadowcza Kolei Północnej na dzisiejszym zgromadzeniu uchwalała z czystego zysku, wynoszącego 21.427.000 koron, po odciągnięciu kwoty 1.886.000 koron, która przypada jako udział w zyskach państwa, rozdzielić dwudziennie wysokości 283 1/2 koron, w obec 270 1/2 koron w roku ubiegłym.

Wiadomości gieldowe.

Wiedeń d. 19 kwietnia. (Telegr. „Gazety Narodowej”). Zainknotowane gieldy o godz. 12 min. 30 po południu. Akcje austr. zakł. kredy. 695—, węg. zakł. kredy. 696—, Anglobanku 288—, Unionbanku 563—, Banku dla krajów zjednocz. 425—, Bankvereinu 494-50, Bodencreditu 940—, Gal. Banku hipot. —, kolei państw. 693-50, kolei południowej 102-50, tranzaw. A. 289—, R. 287—, kolei Elbthalu 515—, kolei państw. 6205, kolei ozornowickiej —, alpejskiej 484—, Rima Murany 511—, praskiego banku 481—.

1810, fabryki broni —, tureckie tytoniowe 296-50, oblig. węg. indemniz. 92-25, renta majowa 98-35, austr. renta koronowa 97-45, węg. renta koronowa 92-95, 56 lat listy tow. kredy. ziemski 91-25, 4-procent. listy banku krajow. 93—, 4 1/2-procent. listy banku krajow. 99—, 4-procent. listy banku hipotecznego 90—, 4 1/2-procent. listy banku hipotecznego 98-25, 5-procent. listy banku hipot. 109-75, 4-procent. galic. obligac. propinac. 96-25, 4-procent. galic. pożyczka kraj. z 1893 r. 92-90, 4-procent. pożyczka m. Lwowa 87—, losy tureckie 109-25, marki 117-60, ruble 253-50.

Z rynków towarowych.

Lwów dnia 19 kwietnia. (Przedruk z urzędowej „Gazety Lwowskiej”). Pszenica gotowa 7-60 do 7-80, pszenica gotowa nowa 7-30 do 7-60, żyto gotowe 6-60 do 6-80, żyto gotowe na terminy 6-30 do 6-60, owies obrotowy gotowy 0— do 0—, owies na terminy 0— do 0—, jęczmień pastwenny 5-50 do 6—, jęczmień brow. 6-70 do 7—, groch do gotowania 7-60, do 12—, wyka 8-50 do 9—, nasienie linaie — do —, nasienie konopne —, bół — do —, bobik 6-50 do 6-70, breczka 7-30 do 7-50, konieczyna czerwona galicyjska 45— do 65—, biała 36— do 70—, tymotka 20— do 26—, szwedzka 60— do 85—, kukurudza stara 5-90 do 6—, nowa — do —, chmiel stary — do —, nowy za 65 kilo — do —, rzepak 10-25 do 10-60, groch pastwenny 6-50 do 6-75, linianka — do —, Spirytus loco za 50 litr. ołow. 17— do 17-05 na terminy 16— do 16-25, warranty — do —.

— Wiedeń d. 19 kwietnia. Ciepłota (spokojnie) 43-60 do —, Nafta galicyjska 4-35 do —, Spirytus 39-80 do —.

Wiedeń dnia 19 kwietnia.

Kursa w koronach i po 50 kgr.

Notowano pszenicę na wiosnę 7-66 do 7-87, na maj-czerwiec 7-88 do 7-89, na jesień 7-93 do 7-94, żyto na wiosnę 7-94 do 7-96, na maj-czerwiec 7-90 do 7-91, na jesień 7-05 do 7-06, kukurudza na maj-czerwiec 5-50 do 5-51, na czerwielipiec — do —, na lipiec-sierpień 5-63 do 5-64, na wrzesień-październik 5-82 do 5-83, owies na wiosnę 6-90 do 6-92, na maj-czerwiec 6-88 do 6-89, na jesień 5-98 do 6-00, rzepak na sierpień-wrzesień 13-35 do 13-50, olej rzepakowy na kwiecień-maj 0— do 0—, na wrzesień-grudzień — do —.

Uspokobienie: silne.

Stan powietrza: piękna.

Budapeszt dnia 19 kwietnia.

Kursa w koronach i po 50 kgr.

Notowano pszenicę na wiosnę 7-66 do 7-87, na maj 7-61 do 7-62, na październik 7-67 do 7-68, żyto na kwiecień 7-73 do 7-74, na październik 6-65 do 6-66, owies na kwiecień 6-55 do 6-56, na październik 5-58 do 5-59, kukurudza na maj 5-24 do 5-25, na lipiec 5-34 do 5-36, rzepak na sierpień 12-75 do 12-85.

Oferty na pszenicę mierne.

Chęć kupna mierna.

Uspokobienie lepsze.

Stan powietrza: chłodno.

Dom handlowy dla rolnictwa i przemysłu we Lwowie ul. Sykustka 1. 6 (pasaż Hausmana 1. 5) kupuje i sprzedaje: wszelkie produkty rolne, spirytus i chmiel—dostarcza nasiona i wszelkie zboża jare do siewu wiosennego, pod kontrolą krajowej Stacyi botaniczno-rolniczej we Lwowie, również dostarcza węgle i koks kowalski, —maszynny rolniczy i lokomobile z fabryk królewskich kolei państwowych w Budapeszcie.

Dzisiaj 19 kwietnia 1901 notujemy za 50 kgr. netto loco Lwów: pszenica 7-70 do 7-90, żyto 6-60 do 6-80, jęczmień pastwenny 5-30 do 5-75, jęczmień browarny 6— do 6-75, owies 6-50 do 6-60, rzepak 10-50 do 10-75, breczka 7— do 7-50, wyka 7-75 do 8-50, bobik 6— do 6-25, groch 6-50 do 11—, kukurudza 5-80 do 6-20, koniec czerwony 45— do 55—, koniec szwedzki 60— do 90—, koniec biały 45— do 75—, spirytus za 5.000 litr. 18-75 do 19—.

Nadesłane.

Za tę rubrykę Redakcyja nie odpowiada.

Adwokat

Dr. FRANCISZEK JASIŃSKI

otworzył kancelaryę

we Lwowie, pl. Maryacki 1. 8.

Zakład wodolecznicy i pensjonat

„Kiselka”

w ubiegłym roku przez wybudowanie nowego domu rozszerzony, otwarty cały rok. Wyjaśnięć udziela kierownik Zakładu dr. Edmund Kowalski, Lwów-Podzamcze „Kiselka”.

SOMATOSE

(rozpuszcza nie białko mięsne)

jest podług orzeczenia najznakomitszych lekarzy „Idealem preparatu spożywczego” dla chorych i osłabionych. Wzmocnia nerwy i wyrabia mięsność.

W aptekach i drogueryach.

Specjalista w chorobach ocznych

Dr. Leon Gruder

b. e. asystent, pierwszy operator i demonstrator na klinice ocznej rady dworu prof. Fuchsa we Wiedniu ordynuje obecnie przy aliech Karola Ludwika 1. 5. od 10 do 12 przed południem i od poł do 4 do 6 po południu.

Osoba starsza, wdowa po literacie dziennikarzu i bojowniku z 1863 roku, bez żadnego sposobu do życia, uprasza Wnych panów obywateli wiejskich o przysłupek, za co mogłaby udzielać parę godzin dziennie konwersacyi w języku francuskim, lub też gry na fortepianie dla początkujących. — Łaskawe oferty pod adresem Zofia Gótemberska — Kraków ul. Szlak 53.

TOALETOWĄ GLYCERYNE do użycia dla pięknych pan

